

Sirkuspoika

Zirkuskind (Saksa 2025)

KUVA: Pressimateriaali

OHJAUS Julia Lemke, Anna Koch
KÄSIKIRJOITUS Julia Lemke, Anna Koch
ESIINTYJÄT Santino Frank, Ehe Frank, Giordano Frank, Markus Frank, Angie Frank, Gitano Frank
DIALOGIKIELI saksa
KESTO 86 min
IKÄRAJA sallittu kaikenikäisille
IKÄSUOSITUS suositellaan yli 9-vuotiaille

SYNOPSIS

Sirkuspoika on lämminhenkinen dokumenttielokuva 11-vuotiaasta Santinosta, joka on syntynyt sirkusperheeseen. Koti kulkee paikasta toiseen asuntovaunujen, eläinten ja sirkuksen ihmisten matkassa. Elokuva seuraa keväästä kevääseen Santinon jatkuvasti liikkeessä olevaa arkea ja avaa harvinaisen näkymän elämäntapaan sekä kiertävän sirkuselämän arkeen ja perinteisiin.

OPPIMATERIAALIN TEEMAT sirkuselämä, ihmisoikeudet ja vähemmistöt, yhdenvertaisuus

SOVELTUVAT OPIAINEET äidinkieli ja kirjallisuus, historia ja yhteiskuntaoppi, elämänkatsomustieto, kuvataide

LAAJA-ALAISET OSAAMISKOKONAISUUDET ajattelu ja oppimaan oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito

Oppimateriaali on tuotettu yhteistyössä historian, yhteiskuntaopin ja uskonnon lehtori Marjo Virolaisen kanssa

ENNEN ELOKUVAA

TUEKSI OPETTAJALLE

Liikkuva elämä: sirkus, romanit ja yhteiskunnan ennakkoluulot

Euroopassa on ollut kierteleviä sirkuksia jo pitkään. 1800- ja 1900-luvun luvun sirkukset esiintyivät teltoissa ja esityksissä oli mukana eksoottisia eläimiä, kuten norsuja ja leijonia. 2000-luvulle tultaessa eläinten käyttö on vähentynyt ja sirkuksissa keskitytään enemmän ihmiset taitoihin, kuten akrobatiaan ja tanssiin. Sirkuksissa asuu usein kokonaisia perheitä ja sukuja, ja lapset jatkavat vanhempiensa elämäntapaa. Elämä on kiertelevää, koska sirkukset matkustavat paikkakunnalta toiselle. Sirkusväki asuu asuntovaunuissa ja heistä muodostuu usein tiivis yhteisö, joka asuu ja työskentelee yhdessä.

Osa sirkusväestä on romaneja. Romanit ovat Euroopassa elävä kansa, jolla on oma kieli ja kulttuuri. Romaneja on noin 12 miljoonaa, ja heitä elää myös Suomessa. Yksi romanien alaryhmä on sintit, joita elää etenkin Saksan alueella. Sintejä on noin 200 000. Romanit elivät ennen kiertelevää elämää, mutta nykyisin suurin osa heistä asuu yhdessä paikassa.

Romaneja on syrjitty ja vainottu pitkään. Saksassa nousi valtaan 1930-luvulla kansallissosialistinen puolue, jonka kannattajia kutsutaan natseiksi. He vainosivat vähemmistöjä, kuten juutalaisia ja romaneja. Natsit ajattelivat, että muut kansat ovat heitä alempiarvoisia, ja siksi heitä vangittiin ja tapettiin. Osa kuoli keskitysleireillä, joissa ihmiset pakotettiin raskaaseen työhön ja heitä kohdeltiin julmasti. Jotkut keskitysleireistä olivat tuhomaisleirejä, joissa ihmisiä tapettiin. Kuuluisin tuhoamisleiri on Auschwitz-Birkenau. Natsit syrjäytettiin vallasta, kun Saksa hävisi toisen maailmansodan vuonna 1945. He ehtivät kuitenkin tappaa arviolta 200 000-500 000 romanian.

Syrjintä kielen, kansallisuuden tai kulttuurin perusteella on kielletty YK:n ihmisoikeuksien sopimuksessa. Se solmittiin toisen maailmansodan jälkeen, kun natsien hirmuteot paljastuivat. Nykyisin Saksan liittovaltio on sitoutunut suojelemaan romanien ja sintien kulttuuria ja kieltä. He kokevat kuitenkin edelleen syrjintää ja kohtaavat ennakkoluuloja. Myös muut kiertelevää sirkuselämää elävät ihmiset kohtaavat samanlaisia ennakkoluuloja. Heistä saatetaan ajatella esimerkiksi, etteivät he tee oikeita töitä tai aiheuttavat saapuessaan häiriötä. Joissain paikoissa sirkuksia ei haluta alueelle, eikä heille anneta leiriytymispaikkoja.

ELOKUVAN JÄLKEEN

TEEMA: SIRKUSELÄMÄÄ

Elokvassa tutustutaan Santinoon ja hänen sirkusperheeseen. Sirkuselämä tarjoaa Santinon perheelle elannon, ja muille tavan viettää vapaa-aikaa. Santino oppii sirkuksen myötä itselleen ammatin, ja hän käy lisäksi ohessa koulua. Sirkuselämään liitetään vahvoja ennakkoluuloja eikä sirkusväkeen suhtauduta kaikkialla lämpimästi.

KYSYMYKSIÄ ELOKUVASTA

- Muistele, keitä ihmisiä sirkuksessa oli töissä. Mitä tekee Santinon isä, äiti tai paras ystävä?
- Mitä töitä Santino tekee sirkuksessa? Mitä Santino itse ajattelee sirkuselämästä?
- Minkälaisia mukavuuksia sirkusvaunuissa oli, mitä taas puuttui?
- Muistele, mitä eläimiä elokuvan sirkuksessa oli. Miten sirkuseläimiä kohdeltiin elokuvassa?

POHDITTAVAKSI RYHMÄLLE

- Keskustelkaa yhdessä, millaisen sirkusesityksen haluaisitte nähdä. Olisiko siinä mukana eläimiä vain pelkästään ihmisiä? Perustelkaa vastauksenne.
- Villieläimet, kuten leijonat, tiikerit ja norsut on nykyisin kielletty sirkuksissa kokonaan. Pohtikaa yhdessä, miksi sirkus voi olla eläimille raskas ympäristö.
- Millaisia ennakkoluuloja sirkusväkeen liitettiin elokuvassa? Pohtikaa yhdessä, mistä ennakkoluulot ovat peräisin ja miksi niihin herkästi uskotaan.

TEEMA: IHMISOIKEUDET JA VÄHEMMISTÖT

Elokvassa isoisä Ehe kertoo elämästään, ja siitä, miten hänen sukunsa on tullut vähemmistönä syrjityksi ja vainotuksi. Samalla isoisä opettaa Santinoa sirkuksen pitkästä historiasta ja tärkeistä perinteistä.

KYSYMYKSIÄ ELOKUVASTA

- Millaista vainoa isoisä Ehen suku koki natsien valtakaudella?
- Elokvassa Ehe sanoo, etteivät natsien vainot saa unohtua "nyt tai tuhanteen vuoteen". Mitä hän tarkoittaa tällä?
- Miksi Eheä kiusattiin lapsena koulussa, ja miksi hän ei oppinut edes lukemaan?
- Millaista syrjintää tai ennakkoluuloja Santinon sirkusperhe kokee nykyisin?

POHDITTAVAKSI RYHMÄLLE

- Elokvassa isoisä Ehe muistelee, että koulussa tutkittiin, onko hän likainen tai onko hänellä täitä. Keskustelkaa yhdessä, miltä tuntuisi aloittaa uudessa koulussa tällä tavalla.
- Elokvassa Santino sai aina uudessa koulussa kertoa elämästään sirkuksessa. Muistelkaa, miten opettajat ja muut oppilaat suhtautuivat Santinoon, ja keskustelkaa siitä, miltä jatkuva koulun ja ympäristön vaihtuminen mahtoi tuntua Santinosta.

TEHDÄÄN YHDESSÄ: SUUNNITELLAAN OMA SIRKUS!

Suunnitelkaa ryhmän kanssa oma sirkus. Miltä sirkus näyttäisi, keitä siellä esiintyisi, mitä muuta ohjelmaa tai rekvisiittaa siellä olisi? Voitte suunnitella sirkuksen leikkaa ja liimaa -periaatteella joko pahviselle tai digitaaliselle alustalle.

Pohtikaa suunnittelun ohessa seuraavia kysymyksiä:

- Mitä töitä tekisit sirkuksessa itse mieluiten?
- Keitä muita sirkuksessa olisi töissä, ja missä tehtävissä?
- Olisiko sirkuksessa eläimiä, ja mitä eläimiä?
- Minkälaisia ohjelmanumeroita sirkuksessa olisi?

TEHDÄÄN YHDESSÄ: VIDEO YHDENVERTAISUUDESTA

Kaikki me olemme erilaisia, mutta samanarvoisia. Erilaisuus on siistiä! Kaikki voivat osallistua ja olla mukana yhteisissä jutuissa, jos niin halutaan. Mitä pitää tehdä, että kaikki pääsevät mukaan eikä ketään jätetä ulkopuolelle?

Tehkää ryhmän kesken tai pienryhmissä video yhdenvertaisuudesta!

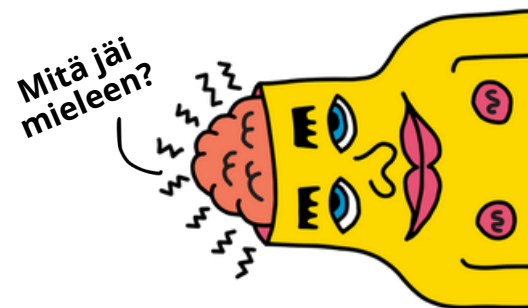
Videoissa voi pohtia esimerkiksi samanlaisuuden ja erilaisuuden teemoja - sitä mikä meitä ihmisiä erottaa toisistamme ja mikä yhdistää ja miten raja-aidoista voisi päästä eroon. Video voi käsitellä esimerkiksi asenteita, ihmisten käyttäytymistä tai toimintatapoja, elinympäristöä tai olosuhteita.

Aiheen käsittelytapa on vapaa. Elokuva voi kertoa tositapahtumista tai olla mielikuvitusta. Se voi olla liikkuvaa kuvaa tai still-kuvaa, fiktio tai dokumentti, musiikkivideo tai animaatio. Se saa olla vakava tai hauska, se saa olla herkkä tai rankka. Pääasia on, että se herättää tunteita, siinä on oivallusta ja se haastaa katsojan kohtaamaan omia ennakkoluulojaan ja ravistelee ajattelemaan.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

NÄHDYSTÄ KOETUKSI

- ★ Mitä elokuvasta jäi päällimmäisenä mieleen?
- ★ Mistä pidit elokuvassa, mistä taas et pitänyt?
- ★ Olivatko elokuvan henkilöhahmot samastuttavia tai uskottavia?
- ★ Mitä mieltä olit elokuvan lopetuksesta?

- Minkälaisia elokuvia katselet mielelläsi? Onko sinulla lempielokuvaa? Miten tämä elokuva eroaa muista näkemistäsi elokuvista? Pohtikaa, miksi on tärkeää tehdä ja nähdä erilaisia elokuvia.
- Pohtikaa, mikä merkitys erilaisilla henkilöhahmoilla on elokuvassa. Ovatko päähenkilöt aina kilttejä ja kaiken osaavia? Miksi usein mukana on myös ilkeitä hahmoja? Minkälaisista hahmoista pidät itse eniten?
- Kirjoittakaa elokuvasta arvostelu. Pohtikaa, mitä asioita arvosteluissa nostetaan esille ja minkälainen on arvostelun kirjoitustyyli. Voitte toteuttaa arvostelun myös videona.

**ARVOSTELE
ELOKUVA**

